

IN DIT NUMMER

SSST! STOOR DE VOGELS NIET

Projectbureau Zeeweringen probeert de natuurwaarden tijdens het versterken van de dijken langs de Westerschelde zo veel mogelijk te ontzien. **pag. 4**

KADERRICHTLIJN WATER IN VLAANDEREN

De Europese Unie publiceerde eind 2000 de Kaderrichtlijn Water. Vlaanderen streeft ernaar om begin 2002 de richtlijn in eigen wetgeving omgezet te hebben. Een stand van zaken. **pag. 6**

RUBRIEKEN

Inspiratiebron Schelde:

Schilderij van J.B. Rubens en I.J. Van den Berghe

pag. 2

Scheldemonitor:

Scheepvaartongevallen op de Westerschelde **pag. 3**

ScheldeNieuws **pag. 7**

Wonen en werken aan de Schelde: 'wachters' van de Zeeschelde **pag. 8**

Komst windturbines voor Belgische kust omstreden

Tijdens de klimaatconferentie van Kyoto in 1997 pleitten regeringsleiders uit de hele wereld, inclusief België, voor een groter gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Met windenergie als meest rendabele alternatief, zochten Belgische projectontwikkelaars naar uitvoerbare projecten op het vasteland. De praktijk is echter weerbarstig en de meest recente plannen zijn geprojecteerd in de Noordzee. Maar ook daarover is het laatste woord nog niet gezegd.

De Vlaamse zoektocht van de initiatiefnemers, een combinatie van de bedrijven Electrabel en Jan De Nul, naar een geschikte plek voor een windmolenpark verloopt moeizaam. Teneinde de landschapswaarden en andere grondgebonden belangen te ontzien, is inmiddels de blik verplaatst naar de Noordzee. Zo'n 15 kilometer van de kustlijn van het Vlaamse Knokke-Heist en op ca. dezelfde afstand van het Nederlandse Westkapelle op de Vlake van de Raan, komt, als het aan de projectontwikkelaars

ligt, een groot geconcentreerd offshore windturbinepark. De hogere windopbrengst op zee moet de duurere funderingen en netaansluiting goedmaken. Het windturbinepark heeft een vermogen van 100 MW, maar kan later worden uitgebreid tot 400 MW. De 100 MW is reeds goed om ongeveer 85.000 gezinnen van stroom te voorzien. De bouwaanvraag voor dit park ligt inmiddels bij de Beheerseenheid Mathematisch Model van de Noordzee te Brussel.

ONZEKERHEDEN

De bouw van zo'n park midden in de open zee is echter geen sinecure. Zo laten de specifieke klimatologische omstandigheden in de Noordzee geen vergelijk toe met bestaande parken, gelegen in meren of beschermde wateren zoals de Baltische Zee. Doordat de gebruikte technologie nog nieuw en onvolgroeid is, is kostenbeheersing des te moeilijker. Daartegenover staat een vergoedingsmechanisme, de zogenaamde groene certificaten, waarvan de concrete toepassing en benutting op de markt thans nog onbekend zijn. Een goed zicht op de marktvoorwaarden is onontbeerlijk, opdat de investeerders zich daadwerkelijk in zee wagen.

Een groter probleem is wellicht het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak, want de gevolgen voor het milieu zijn omstreden.

HET MILIEU EFFECT RAPPORT STELT DAT:

- de windturbines zo dicht mogelijk bij elkaar moeten staan, om het ingenomen oppervlak tot een minimum te beperken;
- bij een grote afstand uit de kust de visuele ervaring neerkomt op het turen naar lucifers op de horizon, die bovendien wegens weereffecten slechts een beperkt aantal dagen per jaar zichtbaar zijn;
- het park zich op een veilige afstand van scheepvaartroutes bevindt;
- de uitbouw van een windturbinepark de huidige functie van de site als paai- en kraamgebied niet negatief beïnvloedt. Het moet zelfs mogelijk zijn om extra paaiplaatsen te creëren;
- de site niet belangrijk is als foerageergebied of als trekroute voor internationale vogelsoorten. Vogels komen immers gauw met de molenwieken in aanraking en vinden zo de dood. Gelukkig draaien de nieuwe generatie windmolens veel minder snel en zijn ze dan ook minder gevaarlijk voor vogels.

Een screening door de initiatiefnemers van de Belgische Exclusief Economische Zone* in de Noordzee en een aan de locatie aangepast ontwerp leidde tot de keuze van de Vlake van de Raan. Zoals voor alle grote projecten is ook voor dit project een Milieu Effect Rapport opgesteld. Het is nu al duidelijk dat het MER niet op alle vragen antwoord geeft. Het MER stelt dat nader onderzoek nodig is op het

* Binnen een Exclusief Economische Zone heeft een land niet de volledige zeggenschap, maar wel een aantal soevereine rechten, bijvoorbeeld het recht op exploitatie van natuurlijke bronnen, zoals vis en delfstoffen, het recht op bouw en gebruik van kunstmatige eilanden en het recht op wetenschappelijk onderzoek.

Locatie van het beoogde windmolenpark van Electrabel/Jan de Nul

gebied van vogeltrek, visbestanden en radarverstoring. De initiatiefnemers willen daarom eerst een proefopstelling van tien turbines bouwen. Met deze proefopstelling willen ze

gegevens verzamelen die nu nog niet (in voldoende mate) beschikbaar zijn. Bij positief resultaat volgen dan de andere veertig turbines.

LANGETERMIJNVISIE

De Langetermijnvisie Schelde-estuarium, opgesteld door Vlaanderen en Nederland, kenmerkt de Vlake van de Raan, in tegenstelling tot het MER, wel als belangrijk foerageer- en rustgebied voor trekvogels en als belangrijk paaigebied voor de visstand in de Westerschelde. De visie schetst een mondingsgebied dat open, natuurlijk en veerkrachtig is en ziet de mogelijke komst van een windmolenpark als een bedreiging van de natuurlijkheid van het gebied.

Antwerpse kaai rond 1800

Aan de oude kaaien in het zuiden van de stad Antwerpen bevinden zich de nieuwe gebouwen van Compagnie Maritime Belge (CMB). Als je voorbijkomt aan de balie word je geconfronteerd met dit schilderij, het middenstuk van een triptiek. A.J.J. Delen (l'Iconographie van Antwerpen, uitgave van L.J. Kryn, Brussel, 1930) omschrijft het aldus:

“Het middenstuk stelt voor de Werf met de Werfpoort en de oude Ste-Walburgiskerk, op het voorplan de Vischmarkt. Men heeft er een wijd gezicht over de Schelde met brikken en kleine zeilboten. Op de Werf wandelen deftige dames, heeren en kinderen, die in hun typische Directoire-costumes kijken naar kunstenaars die kleine bedelaar op hun achterpooten dansen laat. Een tooneel (...) dat ons verplaatst in de jaren 1799-1800. Ook de twee zijstukken (hier niet afgebeeld, red.), waar de stad gezien is van het Noorden en van het Zuiden, zijn typisch met hun visschers en hun deftige burgers.”

Dit werk werd geschilderd door twee kunstenaars: Jean Baptiste Rubens (geboren te Antwerpen in 1756 en overleden circa 1824), en Ignace Joseph Van den Berghe (geboren te Antwerpen in 1752 en overleden in 1824). Het drieluik is eigendom van het kunstpatrimonium van de CMB en te bezichtigen aan De Gerlachekaai 20 te Antwerpen. (LH)

DEBAT

Het MER heeft het maatschappelijk debat rond offshore windenergie verder aangewengeld, en niet alleen in België, want het windpark houdt ook de Nederlandse gemoederen bezig. Het park is namelijk precies gepland op de grens met Nederland waardoor er grensoverschrijdende effecten kunnen ontstaan. Belangen groepen zoals de kustvisserij kijken argwanend toe, omdat windturbines een verlies aan visgronden betekenen. De recreatiesector wijst op de beperkingen voor de recreatievaart en de sportvisserij wil nader onderzoek voorafgaand aan de vergunningverlening. Ook de overheden, zowel in Nederland als Vlaanderen,

hebben nog de nodige vragen over visserij, radar, externe veiligheid (risico's vervoer gevaarlijke stoffen over water), vogels en landschap. Het is nu echter aan de Belgische federale overheid om een beslissing te nemen over de volgende stap. Een lastig probleem, want ook al lijkt zeewind een interessante, milieuvriendelijke, hernieuwbare energiebron, toch is hierover het laatste woord nog niet gezegd. (EDS,TW)

Voor meer informatie:
Beheerseenheid Mathematisch Model van de Noordzee
Gulledelle 100
B-1200 Brussel
België
www.mumm.ac.be

INSPRAAKREACTIE

...“Ons inziens zijn er op dit moment nog te veel onzekerheden om een zo majeur project in een dergelijk waardevol gebied op te starten. Ook een pilotproject, als eerste stap, kan gezien worden als een aantasting van het gebied zonder dat de consequenties duidelijk zijn en zal zorgvuldig moeten worden beoordeeld. Daarom zal er, alvorens een pilotproject te starten, in ieder geval duidelijkheid moeten zijn over de consequenties met betrekking tot visserij, radar en in het verlengde daarvan mogelijke effecten op externe veiligheid. De vraag is of de antwoorden op de nog levende vragen niet door middel van vergelijking van andere projecten e.d. verkregen kunnen worden.”...
(gezamenlijke inspraakreactie op de bouw aanvraag door de provincie Zeeland en de gemeenten Veere, Vlissingen, Oostburg en Sluis-Aardenburg)

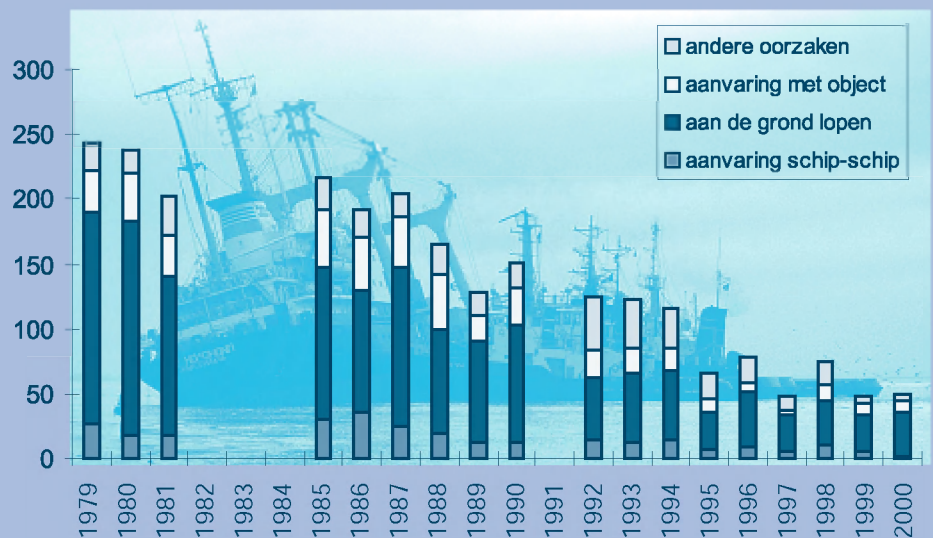

Scheldemonitor Scheepvaartongevallen

**Waar gehakt wordt, vallen spaanders.
Waar gevaren wordt, zijn aanvaringen.
Op de druk bevaren scheepvaartroutes in het Schelde-estuarium – waar zee- en binnenvaart elkaar ontmoeten en kruisen – slingerend tussen veranderlijke platen en slikken en waar door het getij sterke en wisselende stromingen heersen, daar zijn scheepsongevallen helaas niet uit te sluiten. Dus zo nu en dan gebeurt er wel eens wat.**

De grafiek laat zien dat het aantal ongelukken op de Westerschelde in de afgelopen twee decennia van jaarlijks bijna 250 naar circa 50 fors is afgenomen. Het gaat hierbij om aanvaringen tussen schepen, aan de grond lopen, aanvaringen met objecten (voornamelijk boeien), maar ook om ongevallen ontstaan door 'driften' (los-slaan van de ankers).

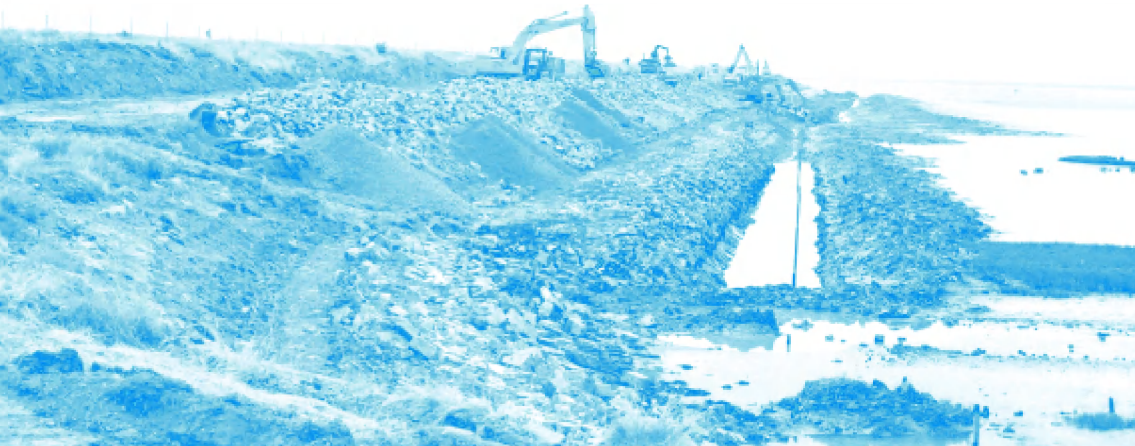
De gestage afname van ongevallen komt door de verscherpte aandacht voor de veiligheid van schepen in het algemeen en voor de scheepvaart op de Westerschelde in het bijzonder. Schepen worden zelf steeds veiliger, met betere en meer betrouwbare apparatuur. Maar ook de begeleiding vanaf de wal door de Schelde-Radar-Keten, de wetgeving en grensoverschrijdende samenwerking tussen alle gebruikers van de vaarweg, wer-

Aantal scheepsongevallen per jaar op de Westerschelde (inclusief mondingsgebied; exclusief aanliggende havens; voor 1982 t/m '84 en '91 ontbreken betrouwbare gegevens; bron: Rijkswaterstaat Directie Zeeland, Afdeling Scheepvaart)

pen hun vruchten af. Hopelijk is het einde van de neergaande trend in het aantal ongevallen nog niet bereikt en krijgen sceptici geen gelijk. Zij vrezen een toename van het aantal scheepsongevallen als de voorgestelde versoepeling van de loodsplicht op deze rivier 'erdoor' komt. (ES)

Ssst! Stoor de vogels niet

Sinds 1997 maakt Projectbureau Zeeweringen de dijken van de Westerschelde veiliger door de lichte steenbekleding te vervangen door zwaardere. Maar dit werk heeft gevolgen voor natuur en milieu. Zo zijn de dijken zelf al kleine natuurgebieden, waarop vogels broeden en wieren, krabbetjes en allerlei andere organismen zich thuis voelen. De vogelrichtlijn bepaalt dat plannemakers de belangen van de vogels moeten laten meetellen. Met een uitgebreide milieu-inventarisatie moeten ze duidelijk maken of de vogels in het gedrang komen, en zo ja, hoe ze de negatieve effecten willen verminderen.

Voordat de vogelrichtlijn op 24 maart 2000 definitief van kracht werd, had Projectbureau Zeeweringen zich al afgevraagd waar vogels last van hebben. Een uitgangspunt van de werken is immers herstel en zo mogelijk verbetering van de natuurwaarden. Daarom werkte het Projectbureau bij haar planvoorbereiding reeds samen met vogeldeskundigen van de Vogelbescherming, het Rijksinstituut voor Kust en Zee en Rijkswaterstaat Zeeland. Door de vogelrichtlijn is de

aandacht echter verscherpt en uitgebreid. Dat leidde recent tot een bijstelling van de milieu-inventarisatie die per dijkvak informatie geeft over zowel de natuur, cultuur-historie als recreatie.

KANSEN VERSTERKEN

Volgens de inventarisatie zullen er tijdens de verbetering van de steenbekleding tijdelijke negatieve milieueffecten optreden. De oude dijkbekleding, en dus ook de begroeiing, wordt er namelijk afgehaald en

de werkzaamheden veroorzaken tijdelijk overlast voor mens en dier. Maar met uitgekiend werk zijn deze niet te vermijden effecten tot een minimum te beperken, stelt Rijkswaterstaat. Voor ieder dijkvak is daarvoor een bepaalde categorie bekleding gekozen, met daarbij horende begroeiingsmogelijkheden, die op langere termijn herstel of verbetering van de natuurwaarden beogen. De uitvoerders krijgen zo concreet mogelijk te horen hoe ze rekening moeten houden met de natuur. Zo scoren betonzuilen en ecozuilen – een bekleding die bestaat uit losse elementen met veel gaten en spleten en een ruw oppervlak – beter dan een bekleding van oude blokken met een vlakke dichte asfaltlaag eroverheen.

ZO MIN MOGELIJK VERSTOREN

Verder onderscheidt de milieu-inventarisatie Westerschelde belangrijke broedgebieden en zogenaamde hoogwatervluchtplaatsen. Op deze vluchtplaatsen rusten en slapen soms wel duizenden vogels. Ook poetsen de vogels daar hun veren, zodat het verenpakket in een goede conditie blijft. Vooral 's winters is dit zeer belangrijk, ze blijven dan warm en krijgen meer 'vliegvermogen'. Op basis van de studieresultaten trachten de uitvoerders nu zoveel mogelijk rekening te houden met de aanwezige vogels. Zo is het werk bij de broedgebieden grotendeels buiten het broedseizoen (van half april tot augustus) uitgevoerd en de hoogwatervluchtplaatsen

Stand van zaken bij de versterking van de dijken rond de Westerschelde

TOETSING AAN DE VOGEL- EN HABITATRICHTLIJN

De werken aan de dijken vinden plaats in een belangrijk vogelgebied: de Westerschelde. De Westerschelde is al sinds 1998 aangemeld als speciale beschermingszone volgens de Europese habitatrichtlijn. De richtlijn is onder meer gericht op het realiseren van een samenhangende, ecologische hoofdstructuur in Europa. De vogelrichtlijn beoogt de bescherming van en het bieden van nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden voor alle in het wild levende vogels en geldt in meerdere habitatgebieden. Op 24 maart 2000 is een groot deel van de Westerschelde definitief aangewezen als vogelrichtlijngebied. Het gaat om de schorren, slikken, platen en ondiepwatergebieden buiten de vaargeulen.

Bron: Ministerie van LNV, Directie Natuurbeheer

De delen (donker) van de Westerschelde die als Vogelrichtlijngebied zijn beschermd

De Westerschelde is een belangrijke schakel in de Europese ecologische hoofdstructuur, want het is het laatste echte estuarium in de Delta. Naast open water bieden ook schorren, slikken, ondiepwatergebieden en zandplaten een uitstekende leefomgeving voor vogels. Daardoor is het estuarium vooral een belangrijk doortrek- en overwinteringsgebied.

Zie voor de volledige tekst van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn:
http://europa.eu.int/eur-lex/nl/lif/dat/1979/nl_379L0409.html

worden tijdens de uitvoering van het werk slechts tijdelijk verstoord. Deze verstoring is bovendien minder erg, omdat de werken vooral in de zomer worden uitgevoerd. 's Winters hebben de vogels hun rust hard nodig. Opvliegen kost veel energie en daarmee spreken ze hun vetreserves aan, terwijl ze die juist hard nodig hebben om in de winter te overleven. Regelmatige verstoring in strenge winters, zou zelfs vele vogels het leven kunnen kosten.

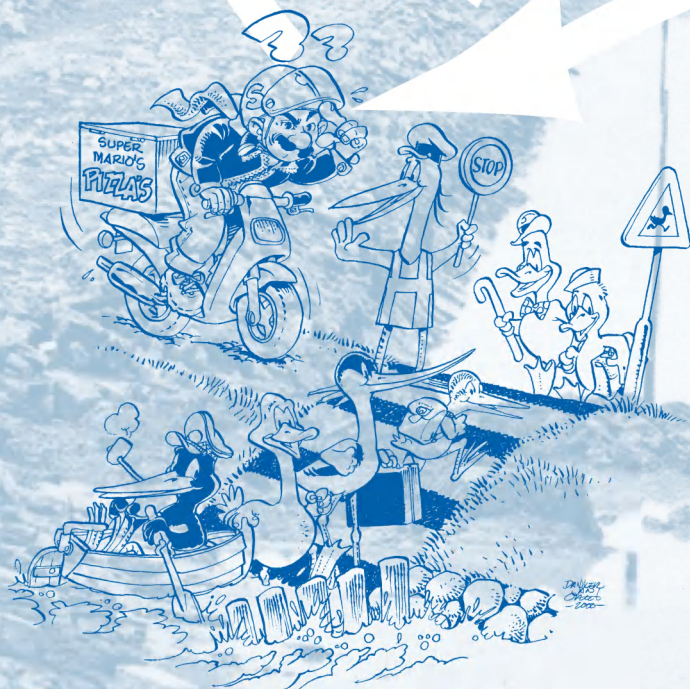
RECREANTEN

Ook na de uitvoering van de dijkverzwaring houden de beheerders (de waterschappen) rekening met vogelbelangen. Gelijktijdig met de dijkversterking wordt er langs de dijk een

onderhoudspad aangelegd. Met de informatie uit de milieu-inventarisatie bekijken de waterschappen dan of ze deze

paden zullen openstellen voor recreanten. Fietsen en wandelen op de werkwegen kan namelijk verstorend werken. Broedende vogels langs het traject verlaten het nest wanneer passanten te dicht in de buurt komen. De vogel probeert mensen van het nest weg te lokken door bijvoorbeeld net te doen alsof een vleugel lam is. Als dit een enkele keer gebeurt, is het niet zo erg. Maar als het broeden vaak wordt verstoord, stijgt de kans dat het broedsel mislukt. De eieren worden dan te warm (door de zon) of te koud. Ook kunnen natuurlijke vijanden zoals kraaien en ratten dan het nest verstoren. Ten slotte is het goed om te weten dat de voor de menselijke veiligheid noodzakelijk uit te voeren dijkversterkingen niet ten koste van de natuur hoeven te gaan. Hopelijk zal de milieuvriendelijke aanpak van het Projectbureau Zeeweringen veel navolging kennen. (SB)

Voor meer informatie:
Projectbureau Zeeweringen
Postbus 114
4460 AC Goes
telefoon: 0113-241370
fax: 0113-216124
www.zeeweringen.nl

Verstoort de vogels niet! (Danker Jan Oreel)

De Europese Kaderrichtlijn in Vlaanderen

Water is een duurzaam goed dat de grootste zorg behoeft. Daarom maakt het waterbeleid momenteel een grote ontwikkeling door. Eind 2000 keurde de Europese Unie de Kaderrichtlijn Water goed. Afzonderlijke lidstaten moeten deze richtlijn omzetten in de eigen wetgeving. We wachten in Vlaanderen al lang op het waterdecreet. Op het kabinet van Vera Duijckx, Vlaams minister voor Leefmilieu en landbouw, is Patrick Van Bockstal druk bezig met de omzetting van de Europese richtlijn in het waterdecreet. Begin 2002 zou dit klaar moeten zijn. Schelde Nieuwsbrief stelde hem enkele vragen.

De Kaderrichtlijn water spreekt van integraal waterbeleid. Wat houdt dit in?

“Integraal waterbeleid wil zeggen dat je een volledige visie ontwikkelt. Je moet dan alle functies en sectoren die een invloed hebben op het water meenemen, denk maar aan waterafvoer, economie, veiligheid, natuur, drinkwatervoorziening, scheepvaart, recreatie, landbouw, enz. Als je met al deze verschillende aspecten rekening houdt, ontwikkel je een ‘integrale’ visie. In de bekkenbeheersplannen wordt de

bestaande toestand geanalyseerd, op fysisch, chemisch en biologisch vlak. Een sectoranalyse bekijkt voor elke sector het huidige watergebruik en de toekomstige vraag. Vervolgens kijken we wat te combineren is en waar.”

Momenteel werken we natuurlijk ook al met onze buurlanden samen. Water houdt immers niet stil bij de grens. Hoe zal deze samenwerking in de toekomst verlopen?

“Hoe deze samenwerking vorm zal gegeven worden, weten we nog niet. Zeker is echter dat de bestaande samenwerking wordt versterkt. De Kaderrichtlijn legt ons immers op met stroomgebieden te werken. Een stroomgebied is een gebied vanwaar al het over het oppervlak lopende water via een reeks rivieren door één riviermond, estuarium of delta in de zee stroomt. In Vlaanderen hebben we vier stroomgebieden: de IJzer, de Brugse Polders, de Schelde en de Maas. In Nederland heeft men vier stroomgebieden: Rijn, Maas, Eems en Schelde. Ook het grondwater en het kustwater behoren tot een stroomgebied. Kleine stroomgebieden mogen samengevoegd worden tot stroomgebiedsdistricten. Op verzoek van Frankrijk zal dit waarschijnlijk gebeuren met de Schelde, Somme, IJzer en Brugse Polders. De lidstaten moeten

Voorlopige afbakening van de vier stroomgebieden in Vlaanderen. Aan de definitieve afbakening wordt nog volop gewerkt

samen zorgen voor één gezamenlijk stroomgebiedbeheersplan. Vlaanderen moet dus wel overleggen met Nederland, Frankrijk, het Waals Gewest, het Brussels hoofdstedelijk gewest en voor het kustwater met het federale België.”

Tegen eind 2009 moet er voor elk stroomgebied een stroomgebiedbeheersplan opgemaakt zijn. Wat is de planning?

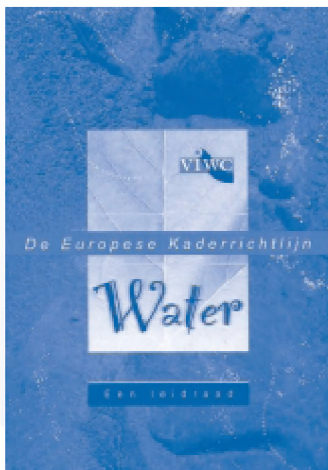
“We gaan dit in stappen doen en vertrekken vanuit de bekken. In Vlaanderen hebben we elf rivierbekkens. Tegen 2003 moeten van de eerste drie bekken, Nete, IJzer en Dender, de bekkenbeheersplannen klaar zijn. Een jaar later volgen er nog vier en tegen 2005 moeten alle Vlaamse rivierbekkens een beheersplan hebben. Ondertussen werken we ook aan de overkoepelende stroomgebiedbeheersplannen, zodat die tegen 2009 klaar zijn. Deze beheersplannen worden nadien om de vijf jaar getoetst en indien nodig aangepast. We noemen dit cyclische beheersplannen.”

Hoe verloopt de controle op de uitvoering van de richtlijn, blijven de huidige monitoringsprogramma's bestaan?

“Elke lidstaat gebruikt momenteel zijn eigen meetmethodes. De gemeten waarden zijn daardoor niet te vergelijken. Om dit te verhelpen, zal de Europese Commissie de verschillende methoden ijken. Dan kunnen de waarden uit verschillende landen toch vergeleken worden. Vlaanderen gaat verder per bekken haar eigen meetnetten hervormen. In het verleden was er namelijk te weinig overleg tussen de verschillende instanties die monitoren. Wat meet je, hoe en op welke wijze

DE EUROPESE KADERRICHTLIJN WATER IN NEDERLAND

Ook in Nederland is men volop bezig met de voorbereiding van stroomgebiedbeheersplannen. Om te kijken of de beschikbare informatie uit bestaande plannen e.d. bruikbaar is worden er twee proefprojecten uitgevoerd. Eén proefproject ligt in het stroomgebied van de Eems en het andere in dat van de Rijn. De resultaten uit deze proefprojecten worden meegenomen bij het opstellen van een handboek voor waterbeheerders. Dit handboek omvat informatie en richtlijnen voor de praktische uitvoering van de Kaderrichtlijn.

De Vlaamse brochure 'De Europese Kaderrichtlijn Water. Een leidraad'

geef je de resultaten door? Dat was niet gecoördineerd. Minister Dua wil hierin verandering brengen."

Met de Europese Kaderrichtlijn Water en het nieuwe waterdecreet komt het hele waterbeleid in een stroomversnelling terecht. Het is nog onduidelijk hoe dit zal verlopen. En er zal nog heel wat water naar de zee vloeien vooraleer de eerste stroomgebiedbeheersplannen zijn opgesteld. Veel nationaal en internationaal overleg ligt in het verschiet. (EDS)

Voor meer informatie:

Wil je meer weten over de Europese Kaderrichtlijn Water, bestel dan de brochure 'De Europese Kaderrichtlijn Water. Een leidraad' bij de Vlaamse infolijn,

+32 (0)800 3 02 01 of abonneer je op de Nederlandse nieuwsbrief 'De stand van zaken', +31(0)70 3114369.

De volledige tekst van de richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader van communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (kortweg de Europese Kaderrichtlijn Water) kunt u vinden in het Europees Publicatieblad (L327 pagina 1 t.e.m. 73) of op de internetsite www.vmm.be of www.waterland.net/eu-water.

S c h e l d e N i e u w s

Schelde
InformatieCentrum

NIEUWE MEDEWERKSTERS

Het Schelde InformatieCentrum is verheugd u mee te delen dat het team versterkt is met Anita Eijlers en Jolanda Duinkerke. Ze werken beiden in parttime-verband en nemen informatievoorziening en documentatie voor hun rekening. Jolanda coördineert daarnaast ook projecten.

Anita Eijlers

LANGETERMIJNVISIE SCHELDE-ESTUARIUM

Na Vlaanderen heeft ook de Nederlandse regering haar standpunt over de Langetermijnvisie Schelde-estuarium (LTV) kenbaar gemaakt. De Nederlandse regering is bereid een verdere verdieping van de Westerschelde te onderzoeken en verwacht dat eind 2003 of begin 2004 af te ronden. Ze wil dan een definitief standpunt innemen over verdere verruiming. De onderzoeken omvatten een grensoverschrijdende milieueffectrapportage, een maatschappelijke kosten-batenanalyse en de effecten van de huidige verdieping. In november bespreekt de Tweede Kamer het standpunt van het Nederlandse kabinet, waarna het definitieve Nederlandse standpunt vóór 1 december naar Vlaanderen gaat. Inlichtingen over de LTV bij J. Coosen, RWS directie Zeeland, tel +31(0)118 686236, e-mail j.coosen@dzl.rws.minvenw.nl

Jolanda Duinkerke

NATUURCOMPENSATIE WESTERSCHELDE

De evaluatierapportage van het natuurcompensatieprogramma Westerschelde is uit. Compensatie buitendijks blijkt moeilijk realiseerbaar; er zijn nog geen projecten tot uitvoering gekomen. Wel worden nieuwe mogelijkheden verkend, zoals de veerhavens Kruiningen en Perkpolder. Blijken deze niet realiseerbaar, dan wordt een accentverschuiving naar binnendijkse projecten overwogen. De realisatie van binnendijkse projecten vordert naar wens. Staatssecretaris De Vries van Verkeer en Waterstaat heeft gere-

ageerd op de kritiek van de Europese Commissie dat Nederland in gebreke is gebleven met de uitvoering van het natuurcompensatieprogramma. De kritiek betrof het niet nakomen van de verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn bij de verdieping van de Westerschelde. Het Nederlandse kabinet is van mening dat met het huidige natuurcompensatieprogramma is voldaan aan de richtlijnen. Desondanks wordt er wel gezocht naar nieuwe projecten. Meer info bij J. Coosen (zie item hiervoor) of W. Dekker van de Dienst Landelijk Gebied, tel +31(0)113 237911 of bezoek het item scheepvaart op onze site www.scheldenet.nl.

WINDMOLENS VLAKTE VAN RAAN

In België zijn er verschillende plannen om windmolenparken voor de kust te realiseren. Deze nieuwsbrief bericht over een plan op de Vlakte van de Raan. Ook ter hoogte van Bredene op 6-11 km uit de kust zijn er plannen. In de elektronische nieuwsbrief jaargang 2, nummers 9 en 10 van het Vlaams Instituut voor de Zee vindt u hierover meer informatie. U kunt deze inzien via www.vliz.be.

WATERKWALITEITSGEGEVENS SCHELDE

De Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS) heeft een cd-rom uitgebracht met de gegevens van 1998 van het waterkwaliteitsmeetnet in de Schelde. Het meetnet voorziet in een homogene meetmethode van 18 parameters die op 13 plaatsen tussen de bron en de monding elke 4 weken worden gemeten. Geïnteresseerd in de kwaliteit van de Schelde? U kunt de cd-rom aanvragen op het Secretariaat van de ICBS, Italiëlei 24, 2000 Antwerpen, tel +32(0)32060680, of via www@icbs-cipe.com de gegevens bekijken.

NIEUWE COÖRDINATOR WATERBEHEER WESTERSCHELDE

Bij RWS Directie Zeeland is Leen Harpe (tel. +31(0)118 686449, e-mail l.harpe@rws.dzl.minvenw.nl) aangesteld als coördinator waterbeheer Westerschelde en Kanaal Gent-Terneuzen. Hij coördineert allerlei zaken die met het beleid en beheer van deze gebieden te maken hebben.

Werken aan het water

Voor de dagelijkse bewaking en het beheer van de rivier is de afdeling Zeeschelde van het Vlaams Gewest opgedeeld in enkele districten. Schelde Nieuwsbrief polste districts-hoofd Johan Pée naar zijn arbeid en die van zijn wachters in de regio tussen Gentbrugge en Temse. "Nogal wat administratieve rompslomp," vindt hij, "maar het aangename van de job zijn de directe contacten met de bevolking. Die zijn uiteenlopend, gevarieerd en verrassend."

Onder de vele 'klanten' van het district vallen de gemeenten, maar ook nutsmaatschappijen, studie bureaus, polderbesturen, particulieren, schippers, politie, brandweer en andere hulpdiensten, en ook minder officiële organisaties als natuurverenigingen en fietsersbonden. "Wij verstrekken hen gegevens en adviezen. Zij betrekken ons bij hun activiteiten, of geven inlichtingen."

Het team geeft de gemeenten vooral advies over op te richten bouwwerken in de onmiddellijke omgeving van dijken. Omgekeerd is een burgemeester natuurlijk geïnteresseerd in de werken die de afdeling aan de waterweg in zijn gemeente wil uitvoeren. Bij calamiteiten werkt de afdeling nauw samen met de hulpdiensten. Zij zijn dan ook niet zelden degenen die als helden uit het verhaal komen.

"Onder de particulieren zitten de raarste vogels," weet Johan. Dijkcontrole levert de meest gevarieerde verhalen op. "De wachters worden dan op de meest uiteenlopende wijzen bejegend. Van zeer gewaardeerd en geprezen vloeit dit over naar een getolereerde aanwezigheid aan het tuinpoortje, en in het uiterste geval in nijldige en verwijtende replieken,

De Scaldis I staat ter beschikking van de wachters van afdeling Zeeschelde

Johan Pée (rechtsachter) overlegt met zijn medewerkers

waarbij zelfs de riek of de hond de argumentatie kracht bijzetten. Met schippers krijg je enkel maar bij averijen te maken. Vaak is het bijna onmogelijk de echte oorzaak van de averij te achterhalen, zeker als je hiervoor een in een Fransdialectisch vakjargon samengesteld schippersverslag moet ontcijferen," grinnikt Johan. Vakbekwaamheid en inzicht in de combinatie van het schadepatroon, getij en kennis van de rivier zijn hier van belang."

"Als doorwinterde waterbouwkundigen beseffen we maar al te goed dat de beste stuurliu aan de wal staan," lacht het districtshoofd tot besluit. "Andere weten het altijd beter en schijnen vaak meer technische bagage te hebben dan wijzelf! Vanuit het district en vanuit het districtsarchief kunnen we echter een juistere interpretatie geven aan de gestelde problemen. Voor de wachters en mijzelf is het dikwijls zwoegen, zuchten en zweten, veelal de klappen krijgen en zeker niet altijd gewaardeerd worden. Geen van ons, die echter zijn job wil ruilen!" (RDG)

COLOFON

De Schelde Nieuwsbrief is een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse kwartaaluitgave van het Schelde InformatieCentrum. Abonnementen zijn gratis.

De nieuwsbrief valt onder verantwoordelijkheid van de in het Bestuurlijk Overleg Westerschelde participerende organisaties, de Administratie Waterwegen en Zeewezen, AMINAL afdeling Natuur en het Instituut voor Natuurbehoud. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de financiële steun van het Europese Unie LIFE project MARS.

De in de nieuwsbrief gepubliceerde meningen weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het beleid van de participerende organisaties.

SHELDE INFORMATIECENTRUM

Grenadierweg 31, Postbus 8039
4330 EA Middelburg
Telefoon (0118) 672293
Fax (0118) 651046
E-mail: sic@rikz.rws.minvenw.nl
Coördinator: Anja Phernambucq
Telefoon (0118) 672292

Schelde InformatieCentrum
op Internet
www.scheldenet.nl

CORRESPONDENTIEADRES BELGIË

Afdeling Natuur
Copernicuslaan 1 bus 7
2018 Antwerpen
Telefoon (03) 224 62 50
Fax (03) 224 60 87

REDACTIE

Erika Van den Bergh, Sandra Borowski, Henri Degruyter, Wim de Haan, Ludo Hemelaer, Else De Schryver, Ingrid Verbessem en Thecla Westerhof

EIND- EN HOOFDREDACTIE

Laurens Vogelesang respectievelijk Ed Stikvoort

FOTOGRAFIE/ILLUSTRATIES

Afdeling Zeeschelde, Bureau Zee-
wezingen, Compagnie Maritieme
Belge, Ministerie van LNV directie
Natuurbeheer, Danker Jan Oreeel,
Rijksinstituut voor Kust en Zee,
Ed Stikvoort

VORMGEVING EN PRODUCTIE

ADZ, Vlissingen

OPLAGE

2.500

OVERNAME VAN ARTIKELN

Overname van artikelen is mogelijk met bronvermelding en na toestemming van de redactie.

ISSN 1382-9513